

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 21
“นวัตกรรมและการบูรณาการองค์ความรู้ของสหสาขาเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน”
วันที่ 2 มีนาคม 2569

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(Transformational Leadership of School Administrators Affecting Academic
Administration under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office)

จิราภรณ์ โตกราน¹
กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์²
ganratchakan.le@ssru.ac.th

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Email s67561802078@ssru.ac.th

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 269 คน สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 94.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to examine transformational leadership affecting the academic administration of school administrators under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office. This study employed a quantitative research design, using a questionnaire as the data collection instrument. The sample consisted of 269 school administrators and teachers under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office during the 2025 academic year. The statistical analyses included percentage, mean, and

standard deviation. Pearson's product-moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis were used to test the research hypotheses. The findings revealed that: (1) the overall level of transformational leadership of school administrators was at the highest level; (2) the overall level of academic administration of school administrators was at the highest level; (3) transformational leadership of school administrators was positively correlated with their academic administration at a high level, with statistical significance at the .01 level; and (4) the transformational leadership dimensions that significantly affected academic administration were individualized consideration, inspirational motivation, and idealized influence, which together could predict academic administration at a level of 94.50 percent, with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Transformational Leadership, Academic Administration, School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และขับเคลื่อนสังคมไปสู่ความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยมอบหมายให้สถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ในบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ได้ส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องอาศัยการวางแผน การจัดกระบวนการเรียนรู้ การนิเทศติดตาม และการประเมินผลที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง (สุธีระ ประเสริฐสรรพ, 2565) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนางานวิชาการให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) จึงเป็นแนวคิดทางการบริหารที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในแวดวงการศึกษา เนื่องจากช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ (Bass & Riggio, 2006) ผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ งานวิจัยด้านการบริหารการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศการสอน และการประเมินผล (Leithwood & Jantzi, 2005; Northouse, 2019) ผู้บริหารที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นทางปัญญา และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จะช่วยให้ครูเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยรวม จากปัจจัยดังกล่าวสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสามารถขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในด้านองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร วางแผน และกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2568 ทั้งหมด 18 สถานศึกษา จำนวน 867 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 คน และครูจำนวน 807 คน
2. ขอบเขตตัวแปร
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การกระตุ้นทางปัญญา 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 4) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และ 5) การเป็นที่ปรึกษา
  - 2.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และ 4) การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
3. ขอบเขตเวลา
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในปีการศึกษา 2568

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และ (3) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของ Likert

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .983

2. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครู ของสถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 18 สถานศึกษา ประชากรจำนวน 867 คน

ขั้นที่ 2 เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากตาราง (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 269 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามสถานศึกษา การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเทียบจำนวนประชากรแต่ละขนาดกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำจดหมายขออนุญาตเข้าไปศึกษาและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ขออนุญาตจากครูและบุคลากรของสถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นัดหมายวันที่และเวลาที่เหมาะสมในการเข้าศึกษาเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

3. ดำเนินการแจกจ่ายแบบสอบถามออนไลน์ให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 269 คน ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาจำนวน 18 โรงเรียน

4. จัดระเบียบและจำแนกข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เพื่อเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติการวางแผนและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบดังกล่าวช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุมและสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษานี้ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการบริหารงานวิชาการ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. เเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient)

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ และสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรตามจากตัวแปรอิสระ

ผลการวิจัย

การศึกษภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 63.57 โดยมีอายุ 30 – 39 ปีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 35.31 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 78.81 ดำรงตำแหน่งครู จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 92.57 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 – 15 ปีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 39.78

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$ S.D. = 0.50) และระดับของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$ S.D. = 0.48)

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รวมเท่ากับ .785 ซึ่งอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในระดับสูงที่สุด ($r = .712$) รองลงมาคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($r = .693$) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($r = .636$) ตามลำดับ ขณะที่ด้านการเป็นที่ปรึกษา ($r = .490$) และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($r = .449$) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X ₁)	1.000					.449**	ปานกลาง
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ(X ₂)	.381**	1.000				.636**	สูง
ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล(X ₃)	.471**	.563**	1.000			.712**	สูง
ด้านการมีอิทธิพล (X ₄)	.394**	.465**	.640**	1.000		.693**	สูง
ด้านการเป็นที่ปรึกษา (X ₅)	.371**	.412**	.396**	.475**	1.000	.490**	ปานกลาง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X)	-	-	-	-	-	.785**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ตัวแปรด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_3) เป็นตัวพยากรณ์ลำดับแรก สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 84.30 เมื่อเพิ่มตัวแปรด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_4) เข้าไปในสมการอำนาจในการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 91.60 หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 7.30 และเมื่อเพิ่มตัวแปรด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) เข้าไป อำนาจในการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 94.50 หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 2.90

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_3) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_4) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.532, 0.613 และ 0.536 ตามลำดับ และโมเดลถดถอยสุดท้ายมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .972 และมีค่า R^2 เท่ากับ .945 แสดงว่าตัวแปรทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 94.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตัวแปรพยากรณ์	การบริหารงานวิชาการ				
	b	β	t	p	VIF
ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล (X_3)	0.532	0.198	13.064	.000	2.31
ด้านการมีอิทธิพล (X_4)	0.613	0.248	11.832	.000	2.45
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	0.536	0.197	10.511	.000	2.18
ค่าคงที่ (Constant)	0.742	-	5.62	.000	-

$R = .972, R^2 = .945, \text{Adj } R^2 = .942, F = 1698.81, p < .001$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก โดยด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และสร้างความศรัทธาให้แก่ครู ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการยอมรับภาวะผู้นำ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรรณิกา บุญช่วย (2561) ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ส่งผลต่อความร่วมมือและความผูกพันของครูในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ

2. การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก โดยด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและเน้น

ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีร์ธนพัชร ร้อยดาพันธ์ (2565) ที่พบว่า การกำกับติดตามและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง โดยด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์สูงสุด แสดงให้เห็นว่าการให้ความสำคัญกับความแตกต่างของครู การรับฟังปัญหา และการส่งเสริมศักยภาพรายบุคคล ช่วยเสริมสร้างขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพในการทำงานทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khan & Abdullah (2022) ที่พบว่า การให้คำปรึกษาและการโค้ชของผู้บริหารมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครูและความสำเร็จของงานวิชาการในสถานศึกษา

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการดูแลครูรายบุคคล การสร้างแรงจูงใจ และการเป็นแบบอย่างที่ดี จะช่วยยกระดับคุณภาพการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศุภโชติ บุญไฉ (2566) และ กรรณิกา บุญช่วย (2561) ที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ แม้ผลการวิจัยจะอยู่ในระดับสูง ผู้บริหารยังควรพัฒนาภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการโค้ชทางวิชาการ การสื่อสารวิสัยทัศน์ร่วม และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดความยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในระดับสูง หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและวิชาชีพ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร และการวัดผลประเมินผล อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่หรือระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยในบริบทที่หลากหลาย นอกจากนี้ ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการเพิ่มเติม เช่น สมรรถนะผู้บริหาร บรรยากาศองค์กร วัฒนธรรมโรงเรียน หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อขยายองค์ความรู้และเพิ่มความครอบคลุมของผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา บุญช่วย. (2561). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี). [https://publication.npru.ac.th/jspui/handle/123456789/
1071?mode=full](https://publication.npru.ac.th/jspui/handle/123456789/1071?mode=full).
- ธีรธนาพัชร ร้อยดาพันธุ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ศุภโชค บุญไฉ. (2566). แรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. วารสารสันติพัฒน์, 2(3), บทความ
เลขที่ 590. <https://so16.tci-thaijo.org/index.php/jswn/article/view/590>.
- สุธีระ ประเสริฐสรพร. (2565). PLC กับการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 8(1),
55-63.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). รายงานสถานะการศึกษาไทย. สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา.
- Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership (2nd ed.)*. Lawrence
Erlbaum Associates.